

NHỮNG HIỆN TƯỢNG THIÊN VĂN NỔI BẬT TRONG NĂM 2011

SỰ HỘI TỤ CỦA 4 HÀNH TINH, 4 LẦN NHẬT THỰC VÀ 2 LẦN
NGUYỆT THỰC CŨNG NHƯ NHỮNG TRẬN SAO BĂNG LÍ THỦ SẼ LÀ
NHỮNG HIỆN TƯỢNG THIÊN VĂN HẤP DẪN NHẤT CHO NHỮNG
NGƯỜI YÊU BẦU TRỜI TRONG NĂM 2011.

(C) 2005-6 Cenk E. Tezel & Tunc Tezel

SỰ HỘI TỤ KÌ THÚ CỦA CÁC HÀNH TINH

Năm 2011, giới yêu thích thiên văn khắp thế giới sẽ có cơ hội chiêm ngưỡng một hiện tượng thiên văn khá lí thú – sự hội ngộ của 4 hành tinh trong Hệ Mặt Trời là Sao Thủy, Sao Kim, Sao Hỏa và Sao Mộc.

Để quan sát được hiện tượng này, chúng ta hãy hướng mắt về phía chân trời đằng Đông, vào buổi sáng giữa tháng 4 và tháng 5 khi bình minh chưa ló rạng và nhìn về phía chòm sao Song Ngư (một trong 12 chòm sao Hoàng Đạo).

Sao Kim và Sao Hỏa có thể thấy ngay từ đầu tháng 4, và đợi đến cuối tháng này, Sao Mộc và Sao Hỏa sẽ tiến gần đến hai hành tinh này cho đến khi chúng tụ tập tại một vùng không gian hẹp trong chòm sao Song Ngư. Tháng 5 là khoảng thời gian lí tưởng cho chúng ta chiêm ngưỡng sự hội ngộ hiếm có này. Đặc biệt, vào ngày 12/5, Sao Mộc, Sao Kim và Sao Thủy sẽ cùng nằm trên đường thẳng với Sao Hỏa.

NHẬT THỰC, NGUYỆT THỰC

Năm 2011, chúng ta sẽ đón chào đến 4 lần nhật thực một phần và 2 lần nguyệt thực toàn phần. Tỷ lệ 4 : 2 trong một năm như thế này là khá hiếm bởi trong thế kỉ XXI chỉ có 6 năm xảy ra trường hợp tương tự.

- Ngày 4/1/2011 nhật thực một phần sẽ được quan sát trong một dải rộng

kéo dài từ châu Âu, Bắc Phi và trung tâm châu Á. Cực đại của nhật thực một phần lần này xảy ra lúc 15:50:35 với tỉ lệ che khuất cực đại đạt đến 85,5%.

- Nhật thực một phần xảy ra ngày 1/6/2011 cũng chỉ quan sát được ở vùng cực Bắc của Trái Đất bao gồm một phần Canada, Alaska, vùng viễn

đông trong đó có một phần Trung Quốc.

- Ngày 1/7/2011, nhật thực một phần chỉ được quan sát trong một vùng hẹp ở Nam Cực và như vậy hầu như không có ai có cơ hội được quan sát hiện tượng này. Đây là nhật thực đầu tiên trong chu kỳ Saros 156.

- Ngày 25/11/2011 sẽ xảy ra nhật thực một phần và cũng là lần nhật thực cuối cùng trong năm 2011. Lần nhật thực này cũng chỉ được quan sát ở... Nam Cực và có chút may mắn cho người dân Nam Phi, Tasmania và New Zealand.

Rất tiếc, trong cả 4 lần nhật thực trong năm 2011, người dân Việt Nam không có cơ hội được chiêm ngưỡng bất cứ hiện tượng nào. Nhưng bù lại, năm 2011, người dân Việt Nam lại có cơ hội được chiêm ngưỡng hiện tượng nguyệt thực toàn phần – đây là một trong 2 lần nguyệt thực toàn phần sẽ xảy ra vào năm 2011.

- Lần nguyệt thực toàn phần thứ nhất sẽ xảy ra vào ngày 16/6/2011. Trong nguyệt thực lần này, nguyệt thực một

phần sẽ bắt đầu lúc 1:22:56 (giờ Việt Nam), nguyệt thực toàn phần bắt đầu lúc 2:22:30, nguyệt thực toàn phần cực đại xảy ra lúc 3:12:37, nguyệt thực toàn phần kết thúc lúc 4:02:42 và nguyệt thực một phần kết thúc lúc 5:02:15. Trong lần nguyệt thực này, người dân Việt Nam chỉ có cơ hội được quan sát nguyệt thực một phần.

- Lần nguyệt thực toàn phần thứ hai sẽ xảy ra vào ngày 10/12/2011. Trong nguyệt thực lần này, nguyệt thực một phần sẽ bắt đầu lúc 19:45:42, nguyệt thực toàn phần bắt đầu lúc 21:06:16, nguyệt thực toàn phần cực đại xảy ra lúc 21:31:49, nguyệt thực toàn phần kết thúc lúc 21:57:24 và nguyệt thực một phần kết thúc lúc 23:17:58. Đặc biệt, người dân Việt Nam sẽ được chứng kiến hiện tượng nguyệt thực toàn phần.

CÁC HÀNH TINH TIẾN GẦN TRÁI ĐẤT

Ngày 3/4/2011, khoảng cách giữa Sao Thổ và Trái Đất sẽ gần nhất trong năm. Đây là cơ hội tốt cho giới yêu bầu trời. Với một kính thiên văn nhỏ, các bạn sẽ nhìn thấy Sao Thổ với chiếc vành mảnh mai khiến nó trở thành hành

tin duyên dáng và đáng yêu nhất trên bầu trời.

Trong khi đó, vào ngày 29/10/2011, Sao Mộc sẽ gần Trái Đất nhất trong năm. Cũng với một chiếc kính thiên văn phổ thông, các bạn có thể thấy Sao Mộc lung linh với 4 mặt trăng là Io, Europa, Callisto và Ganymede. Với chiếc kính thiên văn tốt hơn, ngoài 4 mặt trăng, các bạn có thể quan sát thấy những dải mây như những chiếc đai sẫm màu ôm vòng quanh hành tinh này.

MƯA SAO BĂNG

Như một quy luật thường niên, năm 2011, những người yêu sao băng trên toàn thế giới lại tiếp tục thưởng thức những bữa tiệc sao băng đáng nhớ - những trận mưa sao băng nổi tiếng.

Trong những trận mưa sao băng này phải kể đến: mưa sao băng Perseids đạt cực đại từ 12 – 13/8/2011; mưa sao băng Orionids đạt cực đại từ 21-22/10/2011; mưa sa băng Leonids đạt cực đại từ 17-18/11/2011; mưa sao băng Geminids đạt cực đại từ 13-14/12/2011.

NGUYỄN ĐỨC PHƯƠNG

